

(Srovnej z literatury o říšsko-německém tiskovém právu, obsahujícím podobná ustanovení, jako právě československé: M. Stengleins, Kommentar zu den strafrechtlichen Nebengesetzen des Deutschen Reiches 4. vydání 1. svazek str. 306, Schwarze-Appelius, Reichspressgesetz 5. vydání str. 72 a poznámka 156.) Některá slovesa naznačují mimo směr nebo výsledek určitého jednání též určitý druh pohnutky, úmyslu, záměru jednající osoby. Označení příběhu takovým slovesem nesděluje toliko směr (výsledek) jednání (skutečnost zevního života), nýbrž i určitý duševní úkon osoby, jež ve směru tom jednala nebo výsledek tento uskutečnila (skutečnost vnitřního života), takže jím může být převrácena buď ona nebo tato skutečnost nebo skutečnosti obě. Proto jest i sdělení, které se stalo použitím takového slovesa, vhodným předmětem opravy a oprava může se v takovém případě dít tak, že se na pravou míru uvadí buď ona skutečnost zevní (sdělením, že tu jest jiný směr nebo jiný výsledek příběhu), nebo skutečnost vnitřní (sdělením, že tu jest jiná pohnutka nebo jiný úmysl, záměr), nebo skutečnosti obě. Slovesem onoho rázu jest i sloveso »vpašovati«. Tvrdíť se jím netoliko, že věc byla umístěna na určitém místě, nýbrž i, že tam byla umístěna způsobem nekalým a za účelem nekalým. Proto není sdělení, jež se stalo použitím slova vpašoval, pouhým úsudkem, nýbrž sdělením skutečností, které může býti předmětem opravy také tím způsobem, že se připouští, že jmenovaná osoba věc na naznačeném místě umístila, avšak zároveň — použitím jiného slovesa neb obratu — se sděluje, že se tak stalo způsobem řádným, bez úmyslu nekalého.

Čís. 2133.

Beztrestnost udavače (§ 522 tr. zák.) není závislou na tom, že se oznámení stalo dobrovolně (bez nátlaku zevních poměrů); stačí i oznámení, jímž chtěl pachatel od sebe odvrátiti podezření z jiného trestného činu (krádeže).

(Rozh. ze dne 10. října 1925, Zm II 309/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 5. května 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §u 522 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a odkázal věc příslušnému okresnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjišťuje, že stěžovatel byl městskou policií zadržen pro podezření z krádeže, že měl prokázati, odkud pochází 160 Kč, jež měl při sobě, a že se namáhal odvrátiti od sebe podezření z krádeže tvrzením, že peníze, u něho nalezené, vyhrál v hazardní hře v kavárně. Nalézací soud má za to, že stěžovatel není udavačem ve smyslu §u 522 tr. zák., protože neoznámil trestného činu dobrovolně, a odpírá mu v důsledku tohoto názoru beztrestnost. Právem namítá stížnost, uplatňujíc

úvod zmatečnosti čís. 9 písm. b) Šu 281 tr. ř., že tímto výrokem nalézacího soudu bylo nesprávně použito zákona. Podle Šu 522 tr. zák. promíne se trest tomu, kdo zapovězenou hru oznámí. Oznámením rozumí trestní zákon — jak vyplývá z různých míst, kde užívá slova oznámiti, obzvláště z ustanovení §§ 62, 188 tr. zák. vůči vrchnosti učiněné vyjevení (sdělení) skutečností, o nichž vrchnost v této době ještě nemá vědomosti. V Šu 62 tr. zák., jakož i v Šu 331 voj. tr. zák. žádá se mimo jiné výslovně, by se oznámení stalo z lítosti. O takovém neb obdobném neb jinakém předpokladu ustanovení Šu 522 tr. zák. se vůbec nezmiňuje. Z toho plyne, že se v případě Šu 522 tr. zák. pachatel, který učinil vrchnosti sdělení o zapovězené hře v době, kdy vrchnost o ní ještě nevěděla, promíjí trest pro pouhou skutečnost, že oznámil hru vrchnosti, aniž záleží na tom, zda jednal z vlastního popudu, či z podnětu cizího, zda jednal z té, či oné pohnutky a zda se rozhodl k oznámení bez jakéhokoliv nátlaku, či z důvodu, že se mu oznámení zdálo způsobitelným k odvrácení hrozící mu újmy. Zřejmě zřídka se zákon v úvaze, že zapovězené hry hrají se zpravidla tajně, tímto ustanovením potrestání jednoho hazardního hráče za tím účelem, by se vrchnost dověděla oznámením s jeho strany o trestním skutku a nabyla tím možností, stíhati a potrestati ostatní spoluhráče. Činí-li napadený rozsudek beztrestnost závislou na tom, že se oznámení stalo dobrovolně, to jest patrně bez jakéhokoliv nátlaku zevních poměrů, a odepřel-li stěžovateli beztrestnost z důvodu, že chtěl oznámením od sebe odvrátiti podezření z krádeže, tedy pro pohnutku, z níž se stěžovatel k oznámení rozhodl, použil tím zákona nesprávně co do otázky, zda tu jest okolnost, pro niž skutek přestal býti trestným. Bylo tudíž z důvodu čís. 9 písm. b) Šu 281 tr. ř. výrok, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem Šu 522 tr. zák., zrušiti. Se zřetelem na naznačený účel ustanovení, o které jde, sluší pro pojem oznámení předpokládati, že se vrchnosti vyjví místo a doba trestného skutku, a osobnosti pachatelů a spolupachatelů. Tento obsah stěžovatelova oznámení není ve zrušeném rozsudku a jeho důvodech zjištěn, ba není ani zjištěno, že vrchnost (soud, státní zastupitelství, úřady bezpečnostní) neměla v době stěžovatelova oznámení ještě vědomosti o trestném skutku, jí sděleném. Proto nelze rozhodnutí ihned ve věci samé a bylo jí odkázati k novému projednání a rozhodnutí do první stolice a to, ježto jde již jen o přestupek, na místně příslušný okresní soud.

Čís. 2134.

Ideální souběh přečinu Šu 284 tr. zák. s přestupkem Šu 312 tr. zák.

»Vádou« ve smyslu Šu 284 tr. zák. jest i odmluva po výzvě k rozchodu (námitky proti ní). Spadá sem výrok: »Hanba vám, styďte se« vůči četníkům po výzvě k rozchodu.

(Rozh. ze dne 12. října 1925, Zm I 405/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. dubna 1925, pokud jím byl obžalovaný